

Hogyan hatott rátok, athéni férfiak, vádlóim beszéde, nem tudom. Én bizony magam is kishíján beléjük feledkeztem, olyan meggyőzően beszéltek. Ámbár igazat, úgy szólván, semmit nem mondtak. Sok hazugságuk közül leginkább egyet csodáltam: azt, amelyben kijelentették, hogy óvakodnotok kell, nehogy rászedjelek – minthogy félelmes szónok vagyok. Nem szégyellték, hogy nyomban tettel cáfolok rájuk, minthogy egyáltalán nem mutatok félelmes szónoknak. Ez volt, gondolom, a legnagyobb szégyentelenségük, hacsak nem azt nevezik ők félelmes szónoknak, aki igazat mond. Mert ha igen, akkor elismerem: szónok vagyok, bár nem olyan, amilyennek ők elképzelik.

Ezekkel a szavakkal kezdődik, kedves Testvérek, Szókratész védőbeszéde. Krisztus előtt 399-ben végezték ki Athénban az ifjúság megrontójának és félelmes szónoknak tartott filozófust. Nem látták meg benne azt a gondolkodót, akinek a hatása máig érződik, aki nélkül a nyugati bölcseletet nem lehet elképzeln. A város úgy vélte, az szolgálja leginkább a nép javát, ha megölik.

Az Evangéliumban Krisztus peréből, az ő védőbeszéséből hallhattunk egy rövid részletet. Ezen a ponton Jézus már lemond arról, hogy a tömegeket szólítsa meg, hogy meggyőzze az ellentábort, már csak annyit mond: *Aki az igazságból való, hallgat a szavamra.* A mai Evangélium üzenete az, kedves Testvérek, hogy a tanítvány meghallja, felismeri Krisztus király szavát akkor is, amikor mások elmennek mellette.

Rettenetes dolgot tettek a Szókratészt és Krisztust halálra juttatók – de ismerjük el, nekünk sem mindig könnyű felismerni az igazi értékeket és kiállni mellettük. Az Igében viszont találunk arra nézve támpontokat, hogy mikor kapjuk fel a fejünket: itt Krisztussal, a mi Királyunkkal van dolgunk.

A Szentleckéből, a Jelenések könyvéből ezt olvassuk: *Én vagyok az Alfa és az Ómega, mondja az Úr, az Isten, aki van, aki volt, és aki eljő: a Mindenható.*

A három időből nekünk a múltban és a jövőben könnyebb foglalkozni Istennel. Isten valamikor volt, csudálatos dolgokat teremtett, vízilovat, kiscicát, cethalat, fjordokat, hegyeket meg tengert, kivezette a népét Egyiptomból, testté lett, csak nem ismerték föl, hanem megfeszítették. És könnyű a jövőt is elképzeln: majd egyszer eljön ítélni, majd valamikor, addigra majd csak összeszedem magam úgy, hogy valahogy kinézzek. A legkönnyebben, kedves Testvérek, a jelen sikkad el. Az, hogy Krisztus a jelenben is király és Úr, hogy itt van most is közöttünk. Ott van a mindennapokban, amikor ünnepi ebédeken veszel részt, amikor a barátaiddal beszélgetsz, amikor magányosan gyönyörködsz a természet

szépségeiben. Jelen van a munkádban, a családi életedben, a reggeli kávézásban – miért működne most máshogy, mint kétezer éve, mikor örömmel tért be Bethániába Lázárékhoz, mikor félrevonta tanítványait, hogy magukban legyenek és pihenjenek, mikor lagziba járt és vacsorákra, és a mindennapi munka világából vette a példázatait.

Fölismered-e, kedves testvérem, hogy most is ott van veled a mindennapokban, neki adsz-e hálát az örömteli percekért, óhosszá menekülsz-e, ha nehézségeid vannak? Vagy azt gondolod, hogy egyszer valamikor itt járt a földön, és majd jó sokára visszajön? Szókratészről Cicero azt írja, hogy *lehozta a filozófiát az égből a földre, és bevitte a házba*. Krisztus királyban Isten jött le az égből és jött be a házadba, a templomodba, a garázsodba és a konyhádba, a munkahelyedre. Felismerheted, megszólíthatod – vagy elmehetsz mellette.

Egy másik alkalom, amikor fel kell ismerjünk Krisztus királyt, az az, amikor az istenképeink összedőlnek, ahogy a tanítványoké is összedőlt Jézus szenvedésekor. Ez a helyzet is bőven ott lehet a hétköznapi életben. Könnyebb felismerni az Isten jelenlétét, ha egy meghitt családi ebéd után kávézgatunk, mint akkor, amikor szenvedünk, vagy szenvedni látjuk szeretteinket, amikor igazságtalan, kegyetlen dolgokkal szembesülünk. Ilyenkor sokszor az a felkiáltás tör fel belőlünk, hogy *hogyan engedheti ezt az Isten?!* Vagyis Isten nem felel meg annak a képnek, amit mi elgondoltunk róla. Milyen király az olyan, aki az ilyesmit eltűri?! Kedves Testvérek, ilyenkor mindig jusson eszünkbe az, hogy egy király nem köteles megfelelni az alattvalói elvárásainak. És főleg az, hogy mielőtt bármilyen szenvedésedet megengedte volna, ő ott volt Pilátus előtt, kiszolgáltatottan, őt kínozták meg és őt alázták meg. Arra a kérdésre, hogy *hogyan engedheti ezt az Isten?* jobb választ tudunk adni, ha melléteszük azt a kérdést is: *hogyan engedhette meg saját magán ezt Krisztus?*

Egyik istenképünk sem fogja teljesen lefedni azt, hogy milyen is Isten, ezért könnyű szívvel elengedhetjük őket, ha valami újat tanulunk meg róla. Soha nem Istenben csalódunk – magunkban csalódunk, akik azt hittük, teljesen ismerjük Istent.

A harmadik alkalom, amikor Krisztus királyt fel kell fedeznünk, az a saját elégtelenségünk. Nincs tökéletes ember, nincs, aki legalább egyszer mellé ne nyúlna az életben, de nagyon. A legjobb rendszerek és a legjobb emberek is produkálnak selejtet. Ahogy láttuk, Szókratész perében csődöt mondott az athéni demokrácia, ami egyébként egy példaértékű rendszer volt. Jézus perében a különféle zsidó irányzatok legkiválóbbjai, az írások szakértői, a főpapok tévedtek hatalmasat, és csatlakozott hozzájuk a legfejlettebb jogrendszernek, a római jognak a képviselője is. A római jog a mai napig alapozó tantárgy a jogi egyetemeken. És csődöt mondott Péter

is, akire Jézus a tanítványokat bízta. Ott van tehát Jézus, a királyunk, a csődöt mondott világ közepette, a vallási, jogi és spirituális vezetőktől megtagadva, félreismerve. Közülük Péternek adatott meg az a kegyelem, hogy rájöjjön: hibázott.

Mindannyiunknak el kell jutnunk oda, kedves Testvérem, hogy valami nagyon félrement az életünkben. Hogy hiába vagyunk profik, hiába minden tudásunk, végzettségünk: Isten ügyében nem a profizmusunk számít, hanem a bűnbánatunk, az elégtelenségünk elismerése. Felismerni, hogy Krisztus a király, a hétköznapiakban, amikor az istenképünk megdől, amikor a tökéletességünk beomlik. És akkor elmondhatjuk Péterrel együtt: *Uram, te mindent tudsz – azt is tudod, hogy szeretlek Téged.*

Ez a tanítványság. Ámen.